

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput V. Gregorius (a) Anthenio Subdiacono.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

commoda ut professio haberetur, *cap. 2. ubi notavi, de testam.* Nec obstat aliud augmentum ipsius dubitandi rationis; nam quod in eo expendebamur, procedit facta protestatione ante, vel in ipsa professione; tunc enim professio sequuta, sive expressa, sive tacita, nulla est. Iranzo *dict. confid. 55.* at in presenti casu vidua nullâ factâ protestationem velum sibi imposuit, & cum ceteris professis oblationem in Ecclesia fecit; unde licet postea sacramento firmare vellet, se eo animo velum assumpsisse, ut deponere posset, non auditur contra professionem tacite factam.

ii. Sed suprâ traditis obstat textus in *cap. ad nostram, hoc tit.* ubi ut ille, qui detulit habitum professorum censetur professus, desideratur perseverantia per triennium in delatione ipsius habitus: ergo quia per ipsam delationem habitus professio-

rum non inducitur tacita professio, nisi accedente temporis lapsu. Pro cuius textus solutione discrimen est constituendum inter eum casum, in quo novitius post tempus probationis ingerit se actibus professorum, aut eorum habitum detulit; & inter eum casum, in quo quis novitius non fuerat, sed in laicali habitu degens, suscepit habitum professorum. Primo casu non requiritur temporis lapsus, quia ex ipso actu induendi itum professorum inducitur tacita professio: secundo vero casu requiritur perseverantia per triennium. Unde cum in *dict. cap. ad nostram*, qui deferebat habitum professorum non esset prius in novitium receptus; ideo desideratur perseverantia per triennium, ut docuerunt Sanchez *lib. 5. summa, cap. 3. num. 24.* Vi. var. *de veteri monac. lib. 2. cap. 6. num. 30.*

CAPUT V.

Gregorius (a) *Anthemio Subdiacono.*

(b) **J**Oannes frater, & Coepiscopus noster directo per Justum clericum suum capitulari, inter alia plura hoc nobis noscitur intimasse, aliquos monachos monasteriorum in Surrentina dicecesi positurorum, de monasterio in monasterium, prout eis libuerit, transmigra- re, & à proprii Abbatis regula desiderio rei secularis abscedere: sed & quod non licere notum est, peculiaritatem eorum singulos studere. (c) Si quos autem qualibet occasione à clericatu in monachicam conversionem venire contigerit, non liceat eis ad eandem, vel aliam Ecclesiam, quarum pridem milites fuerant, sua voluntate denuò remeare, nisi talis vitæ monachus fuerit, ut Episcopus, cui antea militaverat, sacerdotio dignum præviderit, ut ab eo debeat eligi, & in loco, quo judicaverit, ordinari. Propterea experientia tua presenti iussione mandamus, ut nec monacho ulterius de monasterio in monasterium liceat migrare, nec eorum aliquem (d) peculiare quicquam habere permittas. Sed si quilibet hoc præsumperit, in monasterio, in quo ab initio conversatus est, & sub Abbatis sui regula, de qua fugerat, cum competenti coercitione reddatur; ne si tantam iniquitatem fluxam, in emendatamque dimittimus, pereuntium animarum à Præpositorum anima requirantur. (e) Et quia aliquos monachorum usque ad tantum nefas profulsisse cognovimus, ut uxores publicè sortiantur, eos omni habitâ vigilantia requiras, & dignâ coercitione in monasteriis Abbatum, quorum monachi fuerint, retransmittas. Sed & de clericis ad monachatum venientibus, sicut suprâ diximus, peragere non omittas. Ita enim Dei placabis oculos, & impletæ mercedis particeps invenieris.

NOTÆ.

i. (a) **A** *Anthemio.*] Ita etiam legitur in prima collectione, *sub hoc titul. capite 7.* & apud Ivonem *part. 7. Decreti, cap. 122.* reperiturque textus hic prout in presenti transcribitur, in registro D. Gregorii, *lib. 1. indict. 9. epist. 40.* & ejus partes referuntur à Gratiano *in capite si quem 32. 16. quest. 1.* & in capite *quia 27. quest. 1.* de D. Gregorio nonnulla notavi in *cap. 2. de consuet. c. 1. de transact.*

(b) *Joannes.*] Episcopus videlicet Surrentinus, de cuius dicecesi egi in *cap. 1. 2. de relig. dom.*

(c) *Si quos autem.*] Verba, quæ sequuntur, extant in *cap. si quem 32. 16. quest. 1.* & ea exposui in *cap. 7. de arate & qualis.*

(d) *Peculiare.*] Hanc partem exponemus in *cap. cum inter, de statu monach.*

(e) *Et quia.*] Hæc verba referuntur in *d. cap.*

quia 27. quest. 1. & explicavimus in *cap. 2. qui clerici vel vor.*

COMMENTARIUM.

TExtum hunc communiter accipiunt repetentes, & Barbosa *lib. 1. juris eccles. cap. 42. num. 41.* Sanchez *lib. 6. summa, cap. 7.* de monacho se transferente ad aliam Religionem; quod ei inconsulto Prælato facere non licet, ut dicemus infra *in capite licet:* sed ni fallor, D. Gregorius in presenti non prohibet hujusmodi transitum, sed potius monasterium proprium deserere, & ad alium ipsius Ordinis migrare sub diverso Prælato; quod prioribus Ecclesie sæculis valde illicitum judicabatur, quia monachus sub eo Abbate, & in ipso monasterio, ubi stabilitatem promiserat, perpetuò manere debebat, nisi cum literis commendationis proprii Abbatis ad aliud monasterium ipsius

ipſius Ordinis mitteretur. Concil. Anglic. 1. reſerente. Beda libro 4. hiſt. Angl. cap. 5. ibi: *De monachi non migrent de loco ad locum, hoc eſt de monaſterio ad monaſterium, niſi per diſmiſſionem proprii Abbatis; ſed in ea permaneant obedientia, quam tempore ſue converſionis promiſerunt.* Concil. Bitoric. can. 23. apud Synodum Lemovic. action. 2. Canonici, & monachi de monaſterio ſuis, ubi prius titulati ſunt, niſi cauſa rationabilis neceſſitatis, vel adſcriptionis anime, vel Ordinem melius obſervandi, ad aliud monaſterium non tranſeant propter adſpiciendum aliquod miniſterium, vel honorem, vel occupationem terrenam, abſque conſenſu Episcopii ſui, vel Abbatis. Nicen. 2. can. 22. *Monachus, vel ſanctimonialis non relinquat ſuam habitationem, & diſcedat ad aliam: ſi autem id conſigerit, ipſum ut hoſpitem recipi eſt neceſſarium, non tamen ſine voluntate Prepoſiti ſui recipiatur.* Synod. 7. can. 21. *Non oportet monachum, vel monialem proprium relinquere monaſterium, & ad aliud ſe conferre. Sed cum recipi ſine licentia novi Abbatis non poſſit, hinc in regulis PP. cantum reperitur, ut monachum, niſi Abbatis ſui aut permiſſu, aut voluntate ad alterum monaſterium commigratorem nullus Abbas aut ſuſcipere, aut retinere preſumat, cap. 14. reg. D. Benedicte, quæ totidem verba ſunt in Concilio Agathenſi relato à Gratiano in cap. monachum 20. quaſt. 4. qui tranſitus adeo accuratè olim damnabatur, tum ob rixas, contentiones, & jurgia, quæ inde oriabantur, ut exprimitur in regula Serapionis Macharii cap. 13. *Nec vacandum eſt, qualiter inter monaſteria pacem firmam obtineant: non licebit de alio monaſterio ſine voluntate Patris fratres recipere. Quod ſi precatuſ fuerit ab eo qui præeſt, ut in alio monaſterio ingrediatur, commendetur ab eo qui præeſt, ubi eſſe deſiderat, & ſic ſuſcipiatur.* Clarius eandem cauſam explicat Ferreolus cap. 6. *Hinc enim, aut, plerumque non tantum inter Abbates, ſed etiam inter monaſteria lites inſanabiles oriuntur, dum unus nititur defendere quem recepit, alter revocare quem perdidit; & ad extremum niſi reddatur illi petitori petitus, & iſti reſtauratio recepi placaverit injuriam acceptam, ſit ut non ſecundum Apoſtolum vincant in bono malum, ſed utrinque mali vincantur uno malo.* Tum quia monachi ſta-*

bilitatem tempore profeſſionis emittebant, ita ut è monaſterio non exirent. Divus Benedicteus in cap. 58. ſue regula, ibi: *Suſcipiatur in congregatione, ſciens lege regula conſtitutum, quod ex illa die non liceat è monaſterio egredi, nec collum excutere te ſub iugo regula, quam ſub eam moroſa de liberatione licet recuſare, aut ſuſcipere.* Quibus verbis ſtabilitatis votum quali explicavit, nam mox ſubjungit: *Suſcipiendus autem in oratorio coram omnibus promiſat de ſtabilitate ſua, de qua ſcilicet immediatè jam egerat, niſi ob majus bonum ſpirituale de licentia Prælati tranſiret.* D. Bernardus epiſt. 7. ibi: *¶ Sed queris forſitan, inquit mihi: Quid ergo tu de ſtabilitate tua facis, quam apud Ciftercium firmavi, & nunc alibi habitas? Ad quod reſpondeo: Ego quidem Cifterciensis monachus ibidem profeſſus, ab Abbate meo, ubi nunc habito, miſſus ſum; ſed miſſus in pace, miſſus juxta conſuetudinem, & communem institutionem.* ¶ Probat, & illuſtrant Benedicte. Haaphtenus lib. 4. diſquiſit. monaſt. tractatu 6. diſquiſit. 4. per tot. Menard. in notis ad concord. regul. fol. 1008. Unde D. Gregorius in præſenti textu juxta diſciplinam monaſticam illius ſeculi prohibuit monachis ob lucrum temporale in aliud monaſterium, ejuſdem videlicet religionis, tranſire. Agere vero D. Gregorium de monacho tranſeunte propriâ auctoritate ad aliud monaſterium ipſius religionis, evincitur ex eo, quia tempore D. Gregorii tantum erant in diœceſi Surrentina monaſteria ordinis D. Benedicte, ut reſert Tamburinus in ſerie Abbat. verbo Surrentina: ſed Gregorius in præſenti increpat monachos commorantes in diœceſi Surrentina, & ſe tranſferentes ad aliud monaſterium: igitur de monacho tranſeunte ad monaſterium ejuſdem Ordinis accipiendus eſt. Accedit, nam ſi Sanctus Doctor ageret de monacho tranſeunte ad monaſterium alterius religionis, diſtingueret, an ad ſtrictiorem, vel laxiorem vitam cum Episcopii, vel Abbatis licentia tranſiret; ſed tantum affirmat Sanctus, cum monachum ut fugitivum retrahendum eſſe conſtituendum priori Abbati: igitur quia agitur de monacho tranſeunte ad aliud monaſterium ipſius Ordinis.

CAPUT VI.

Idem (a) Eidem.

Sicut regiminis locum Deo, ut ipſi placuit, diſponente ſuſcepimus; ita nos oportet de commiſſis nobis animabus eſſe ſolicitos. Comperimus autem in Inſula Orphiaria, in qua ſitum B. Petri Apoſtolorum Principis (b) Oratorium eſſe dignoſcitur, multos virorum cum mulieribus ſuis diverſorum patrimoniorum, illuc pro neceſſitate feritatis barbaricæ reſugiſſe: quod importunum judicavimus, ut dum alia reſugiorum loca vicina ſint, cur ibidem cum monachis debeant (c) mulieres habitare. Propterea præſenti juſſione præcipimus experientia tua, ut à præſenti tempore nullam illic ulterius mulierem, ſive eccleſiaſtici (d) juris ſit, ſive cujuſlibet alterius, habitare, commanereve permittas, ſed reſugium ſibi, cum (ſicut prædictum eſt) tot loca vicina ſint, ubi maluerint, ipſi provideant, ut omnis exinde mulierum converſatio ſubmoveatur, ne ſi, quæ in nobis eſt, curam gerere deſiſtamus, atque inimici laqueis obviare, nos exinde (quod abſit) ſi quid adverſi contigerit, culpabiles exiſtamus. Præſentium itaque latori Felici Abbati mille quingentaſ plumbi libras, de quo in eadem inſula agere dignoſcitur, dare non differas: quod tuis poſſit.

D. D. Gonſal. in Decretal. Tom. III. Pars II.

lii 3

modum,